

DE KOP IN HET ZAND

Gert Peersman (column verschenen in De Standaard op 14 November 2017)

In een eerdere column schreef ik dat historisch alleen de regering-Martens V het minder goed heeft gedaan dan de huidige regering bij een internationale vergelijking van economische groei (DS 17 oktober). Vorige week stond er in deze krant evenwel dat de regering-Michel het qua groei en jobcreatie niet beter of slechter doet dan de eurozone als geheel (DS 9 november). In de elf kwartalen sinds de start van de regering zouden onze economie en die van de eurozone allebei met 8,9 procent gegroeid zijn. We moeten ons dus geen zorgen maken. Ons land loopt keurig in het internationale gelid.

Wacht eens even, 8,9 procent in elf kwartalen? Dat zou gemiddeld meer dan 3 procent per jaar zijn. Het is te mooi om waar te zijn: volgens Eurostat groeide onze economie tijdens die periode slechts met 4,1 procent, terwijl de eurozone met 5,6 procent groeide. De gehele EU met 6,0 procent. De regering-Michel loopt helemaal niet in het gelid. We staan qua groei op de 26ste plaats op 30 Europese landen.

Wanneer je wat dieper in de cijfers graaft, dan blijkt dat het artikel in De Standaard niet naar het volume van de productie (reëel bbp) heeft gekeken, maar naar het bedrag dat ervoor betaald is (nominaal bbp). Het verschil tussen beide is inflatie. Het komt er in essentie op neer dat we door hogere inflatie voor minder volumegroei wel even veel hebben betaald als andere landen, en dat maakt de pil alleen maar bitterder.

Ook de banengroei is minder rooskleurig dan wordt voorgesteld. Bij ons is het aantal personen op arbeidsleeftijd namelijk meer toegenomen dan in andere landen. Bij gelijkaardige banengroei als in de rest van Europa betekent dit dat we er niet in geslaagd zijn om dit extra aanbod arbeidskrachten te vertalen in meer banen. Je kan dit afleiden uit de werkgelegenheidsgraad (percentage werkenden van personen op arbeidsleeftijd). Sinds de start van de regering is die bij ons slechts met 0,8 procentpunt toegenomen, tegenover 2,1 in de eurozone.

Je kan bovendien vragen stellen bij de kwaliteit van de nieuwe banen. Ik heb in deze krant al enkele keren gelezen dat het een pluspunt is dat ons land tijdens de voorbije jaren een relatief hoge banengroei heeft gekend in vergelijking met de groei van het bbp. Dat zou immers betekenen dat de economische groei veel banen creëert (DS 7 oktober). Die redenering is evenwel de wereld op haar kop. Het bbp wordt door werknemers geproduceerd. Wanneer hoge banengroei gepaard gaat met beperkte groei van het bbp, suggereert dit dat de bijgekomen jobs een lage productiviteit hebben en weinig toegevoegde waarde creëren. Dat verandert de boodschap.

Het zou best kunnen dat die werknemers op termijn productiever worden en anders misschien helemaal niet aan de slag zouden zijn. Maar de verhouding is op zich geenszins een goed teken en ligt in de lijn van een zorgwekkende trend. Belgische werknemers zijn namelijk gemiddeld zeer productief, maar de groei van die productiviteit loopt al jaren achter op die in andere landen.

Productiviteitsgroei is nochtans cruciaal voor onze welvaart. We hebben er bijvoorbeeld een flinke portie van nodig om de pensioenen te betalen. Het is dan ook jammer dat het beleid weinig aandacht aan de tanende productiviteitsgroei spendeert en dito acties onderneemt. Er gaat daarentegen veel politieke energie naar de hervorming van de vennootschapsbelastingen, maar die zal niets aan het probleem veranderen. Er is weinig onderzoek dat concludeert dat lagere bedrijfsbelastingen tot meer investeringen leiden of jobs creëren. Het is een zwakgebod omdat we er onvoldoende in slagen de productiviteit op te krikken. Dat zou veel meer bedrijven naar ons land brengen of hier houden. Voor

productiviteitsgroei heb je bijvoorbeeld een investeringsbeleid nodig in infrastructuur, mobiliteit, innovatie en menselijk kapitaal. Stuk voor stuk domeinen waar we tekortschieten.

We verliezen alsmaar meer terrein op de economische parameters die er echt toe doen, maar die worden genegeerd, verbloemd of verkeerd geïnterpreteerd. Ook voor de komende jaren voorspelt de Europese Commissie voor ons land de op twee na laagste groei in Europa. Volgens het IMF zelfs de op één na laagste. Zolang het internationaal goed gaat, overleven we het wel. Maar als er een wereldwijde recessie uitbreekt, dreigen we als eerste op het schavot terecht te komen.

Dat de Nederlandse premier Mark Rutte België afschilderde als een economische woestijn, lokte bij enkele ministers heftige reacties uit. Dat is inderdaad overdreven. Voorlopig zitten we alleen nog maar met de kop in het zand.